

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till Valnämnden

Datum:
2022-04-22

Diarienummer:
VLN-2022-00015

Handläggare:
Cecilia Dokken, Lisa Bjersby

Antal röstmottagare under valdag och förtidsröstning i valen till riksdag, region- och kommunfullmäktige 2022

Förslag till beslut

Valnämnden beslutar

- 1. att** antalet röstmottagare inklusive ordförande och vice ordförande ska vara sju personer per valdistrikt under valdagen med möjlighet att ta in extra röstmottagare vid behov och rösträknare efter vallokalens stängning, samt
- 2. att** antalet röstmottagare under förtidsröstningen ska vara minst två personer på plats samtidigt per röstningslokal.

Ärendet

Valnämnden ansvarar för att utse röstmottagare till valdistrikten. Valkansliet planerar att i valen till riksdag, region- och kommunfullmäktige 2022 grundbemanna vallokalerna med sju röstmottagare med möjlighet att utöka med extra rösträknare på kvällen eller extra röstmottagare under dagen då valdistriktet eller vallokalens utformning motiverar detta. Minst två röstmottagare ska finnas på plats samtidigt i varje lokal för förtidsröstning.

Beredning

Ärendet har beretts av valkansliet.

Ärendet har inga konsekvenser sett ur perspektiven för barn, jämställdhet och näringsliv.

Föredragning

Valnämnden ansvarar för att utse röstmottagare till valdistrikten. Vid tidigare val till riksdag, kommun- och landstingsfullmäktige har Uppsala kommun grundbemannat varje valdistrikt med sex röstmottagare, varav en ordförande och en vice ordförande under valdagen. Under förtidsröstningen har minst två röstmottagare funnits på plats samtidigt per förtidsröstningslokal. Kommunledningskontorets förslag är att detta val grundbemanna vallokalerna med sju röstmottagare med möjlighet att utöka med extra rösträknare på kvällen eller extra röstmottagare under dagen då valdistriktet eller vallokals utformning motiverar detta. Minst två röstmottagare ska finnas på plats samtidigt i varje lokal för förtidsröstning. Till höstens val kommer valnämnden ha fler ambulerande röstmottagare som jobbar två och två i par. Antalet ambulerande röstmottagare ökas för att kunna möta upp behov av hembesök, institutioner, vårdboende och liknande.

Enligt Vallag 3 kap 4 § står det att ”För varje valdistrikt ska det utses minst fyra röstmottagare, varav en ordförande och en ersättare för ordföranden. Lag (2014:301).” Enligt Vallag 3 kap 6 § står det att ”På varje röstmottagningsställe ska det finnas så många röstmottagare som behövs för att röstmottagningen ska kunna genomföras. Vid röstmottagning i en vallokal ska minst tre av röstmottagarna vara närvarande. En av dessa ska vara ordföranden eller ordförandens ersättare. Vid röstmottagning i en röstningslokal ska minst två röstmottagare vara närvarande. Lag (2014:301).”

Sedan valet till riksdag, region- och kommunfullmäktige 2018 har det tillkommit en ändring i vallagen som säger att den plats där valsedlarna ska tillhandahållas ska vara fri från insyn. I många lokaler kan detta innebära att det uppstår köbildning. Kön behöver ordnas så väljaren ensam kan hämta sina valsedlar. Avskärmningen medför också en större risk för att det skapas oreda bland valsedlarna och det måste ske en tätare tillsyn, vilket kan kräva fler röstmottagare.

En del vallokaler kommer att bemannas med ytterligare röstmottagare eller rösträknare. Faktorer som påverkar vilka dessa lokaler blir kan vara

- utformning av lokal och hur enkelt eller svårt det är för väljare att hitta rätt,
- antalet väljare i ett distrikt,
- sen inlämning av mottagna röster under den så kallade nattmottagningen under valet 2018,
- uppgifter i utvärderingen från valet 2018 och 2019 som tyder på behov av högre bemanning, eller
- social oro i ett område.

Vid planering av bemanning av förtidsröstningslokaler tas hänsyn till

- hur lokalen är utformad,
- lokalens placering,
- hur många som förtidsröstade i lokalen föregående val,
- öppettider, samt
- uppgifter i utvärderingen från valet 2018 och 2019.

Ekonomiska konsekvenser

Arvoden till röstmottagare ryms inom valnämndens budget för 2022.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 22 april 2022

Kommunledningskontoret

Åsa Nilsson-Bjervner
Kanslichef